

יבמות קכ

עניין: פרצוף פנים עם החוטם

ויקרא כא, יח

**יִקְרַב אִישׁ עוֹר אֹר פֶּסַח אֹר חָרָם
 אֹר שְׂרוּעַ: יֵאָמַר אִישׁ אֲשֶׁר־יְהִיֶּה**

רמב"ן כא, יח

יח. חרם או שרוע. כל שחוטמו שקוע בין שתי העינים שכוחל שתי עיניו כאחת, לשון רש"י. ובתורת כהנים (פרשה ג ז) ובגמרא דבכורות (מג:): שנינו, חרום שחוטמו שקוע, חוטמו בלום חוטמו סולד חוטמו נוטף מניין, תלמוד לומר או חרום, אבא יוסי אומר אין חרום אלא הכוחל שתי עיניו כאחת, אמרו לו הפלגת, אע"פ שאינו יכול לכחול שתי עיניו כאחת. ולשון "חרום", מלשון כל חרם אשר יחרם (להלן כו ט), והחרמתי את עריהם (במדבר כא ב), ענין חרבן, ויקרא חרום, כי החוטם הדרת פנים, כמו שאמרו (יבמות קכ). אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם, ואשר אין חוטמו כתאר בני האדם צורתו חרבה:

יערות דבש ח"א דרוש א

וזוהו ענין תקיעות בר"ה, כי כבר אמרנו בדרוש הקודם, כי קול שופר הוא קול היוצא מן הלב, והוא מורה על גימ"ל כתות אלו, ולכך הוא ע"י נפיתת הלב בשופר שהוא מורה על ויפח באפיו נשמת חיים, כי נפיתה באף הוא כמו שופר, כי אף הוא כעין שופר, ולכך שופר מאריך לעורר מדתו שהוא מאריך אף, ולכך שופר הוא כעין חוטם.

יערות דבש ח"א דרוש י"ד

בי"ב] אשר נשמה באפו, והחוטם הוא עיקר פרצוף פנים, כדאמרינן ביבמות דף ק"ב. וע"ש בחוספות ד"ה הכרת בשם היירושלמי] דהכרת פרצוף הוא החוטם, והחוטם הוא דומה לשופר, כי מתעקם לתוך גולגולת של הראש וצורתו כך, והוא כמו השופר בעיקום. ודע כי יש הבדל, הנשמה באה מהשם

הגר"א ספרא דצניעותא פ"ב

חוטמא עד בנוקבוי. ר"ל פלכוף ניכר בחוטם כמ"ס (יבמות ק"ב א') ועד שיהיה פלכוף פנים עם החוטם וכל הפלכוף ניכר בחוטם ר"ל אס החוטם ארוך הוא ארך אפים וזעיר זעיר אפיו ולכן נק' אריך אפיו זעיר אפיו וז"ש לאשתמודע. ואמר תלת שלהובין כו' הוא עשן ואש וגחלי אש שכנגדן הן אף וחמה ומשחית שכולן הן באף.

